

DYZAJN

FINKIN'

temná strana síly

Jan Martinek, IKM, 25. října 2013

CÍL PŘEDNÁŠKY

Vědět míň.

1

institucionální design

Co je to instituce? Je to ustálená struktura jednání lidí a jejich očekávání. Taková instituce může být například byt, kde bydlí několik spolubydlících. Instituce jsou nepsaná (a případně i psaná) pravidla vzájemného chování a očekávání od ostatních (aby se např. v noci všichni vyspali, příp. aby byl pořádek čistý záchod).

institucionální design

Na uklízení můžeme ukázat, že občas funguje samo od sebe, občas je třeba se domluvit na způsobu, jak to půjde. Občas se způsob uklízení změní – proces domluvy na novém způsobu uklízení je pak vlastně onen „institucionální design“. Někdo to vymyslí, vysvětlí ostatním, přesvědčí je ať do toho jdou, někdo vymyslí způsob, jak to kontrolovat a pak se operativně řeší problémy, když to nefunguje.

Důležité je uvědomění, že nejde jen o pravidla, ale též o všechny detaily toho, jak každý daná pravidla chápe, jak provádí svěřenou činnost, či případně jak se nakládá s problémy a krizovými situacemi.

sociální instituce

ustálená rutina

interakcí mezi lidmi

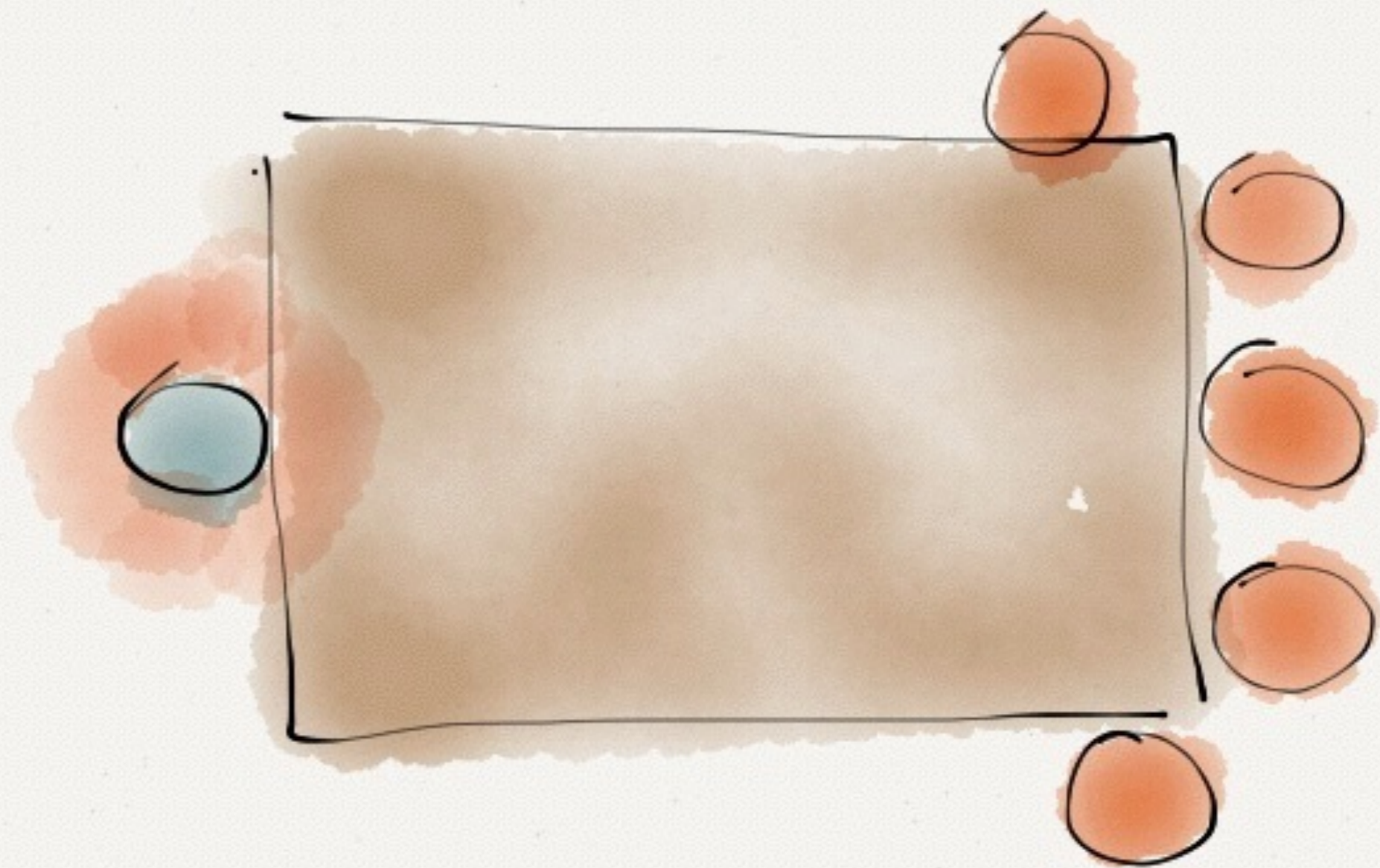
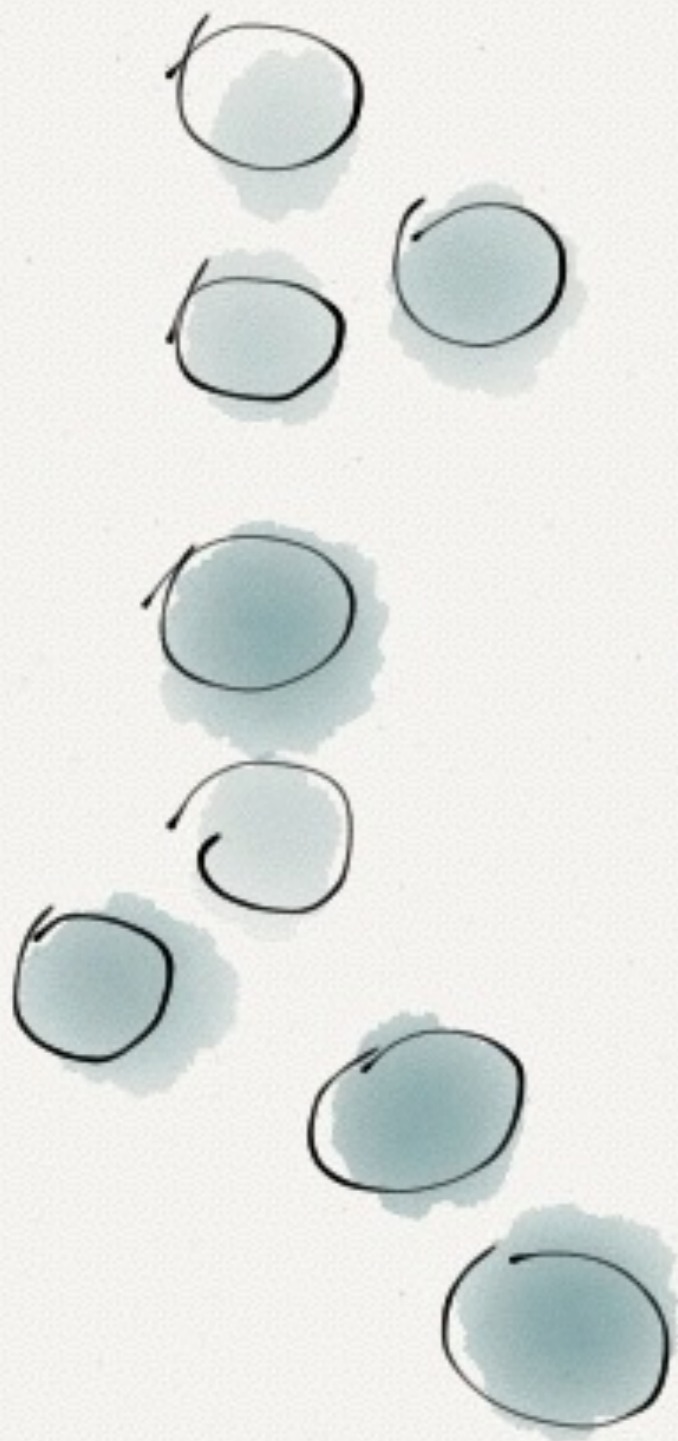
+ očekávání lidí

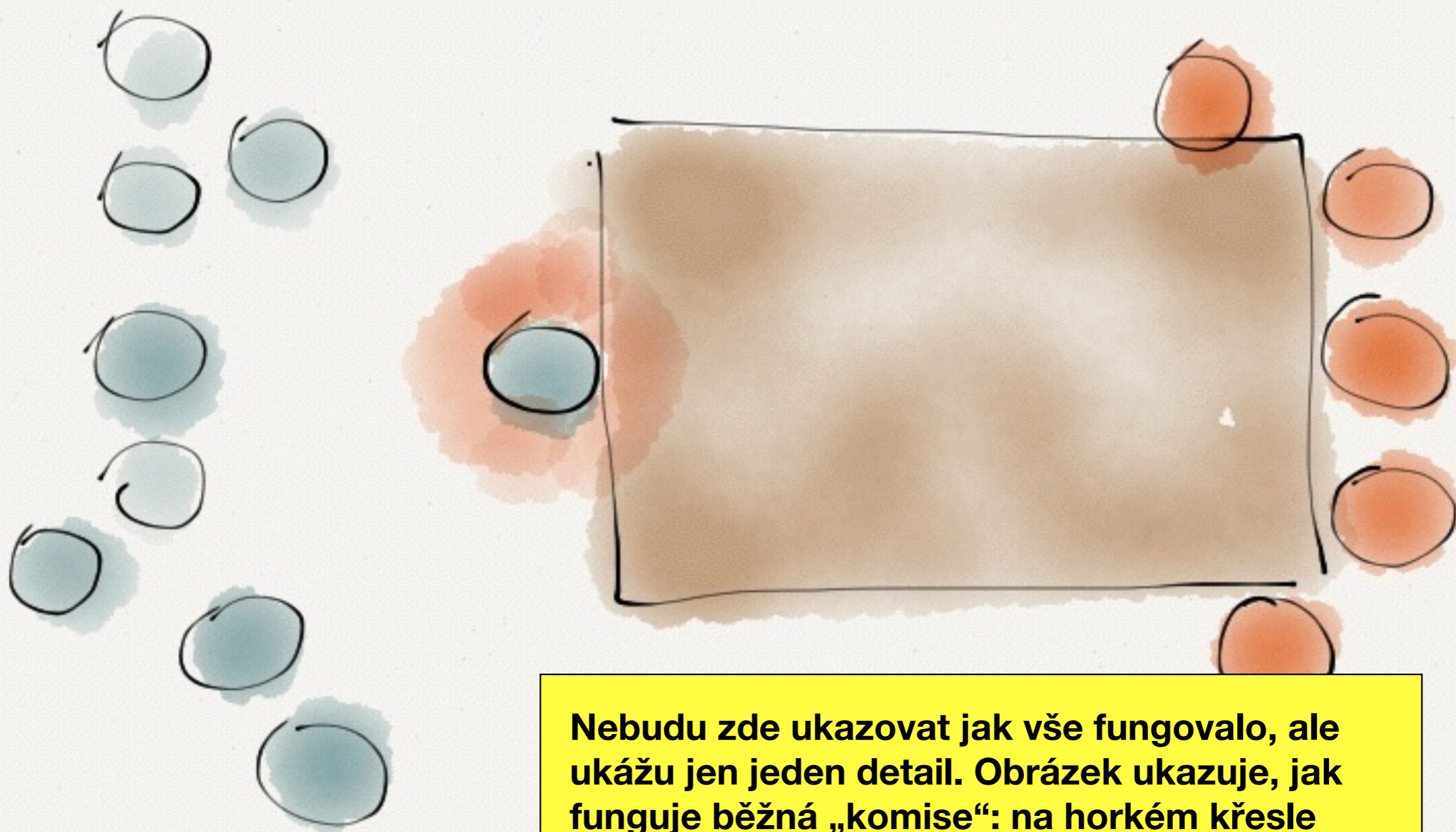
čas a prostor
hodnoty
motivace
komunikace
řízení a role
odpovědnost

To, jak skutečně
vypadá interakce,
záleží na spoustě
faktorů:

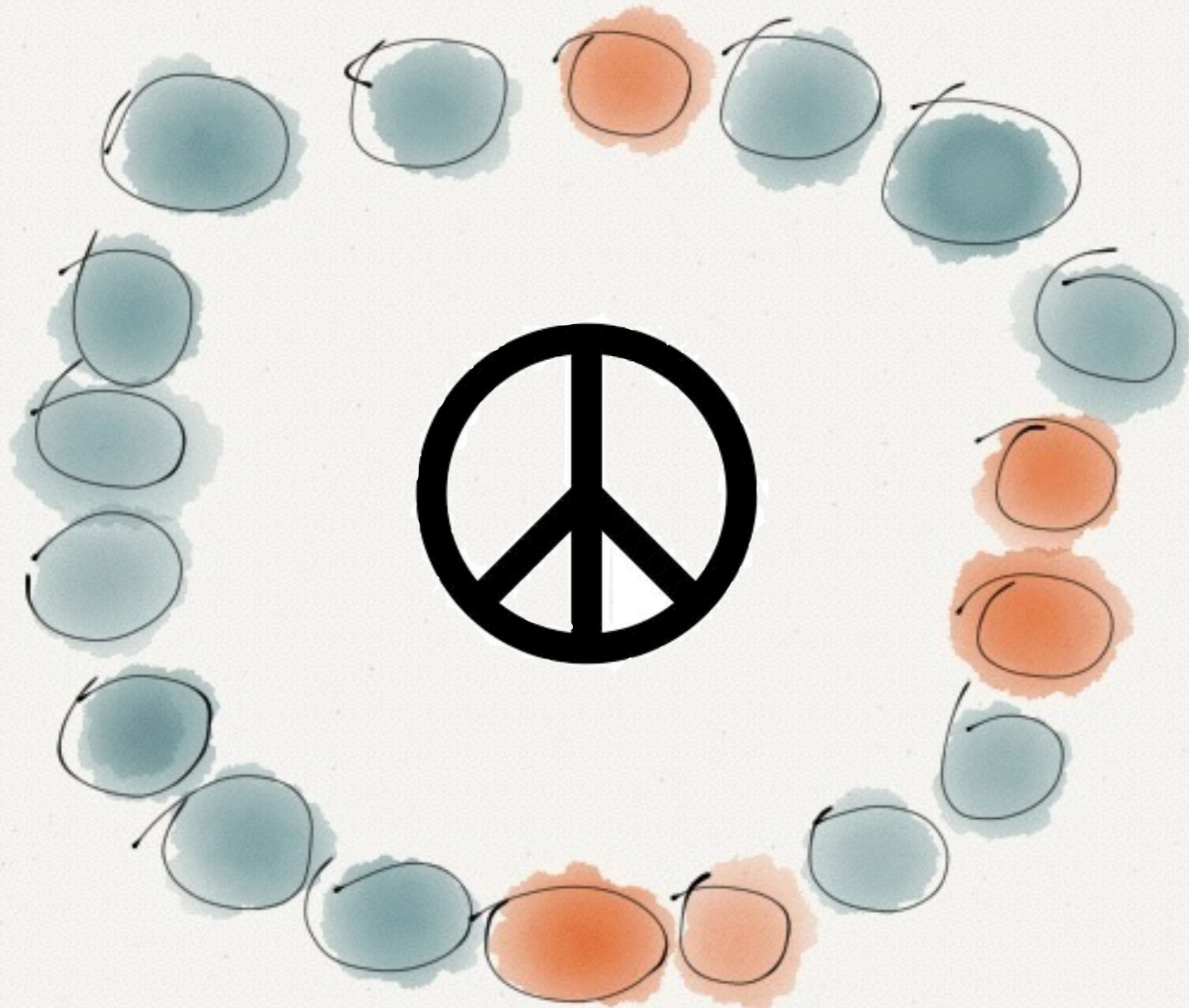

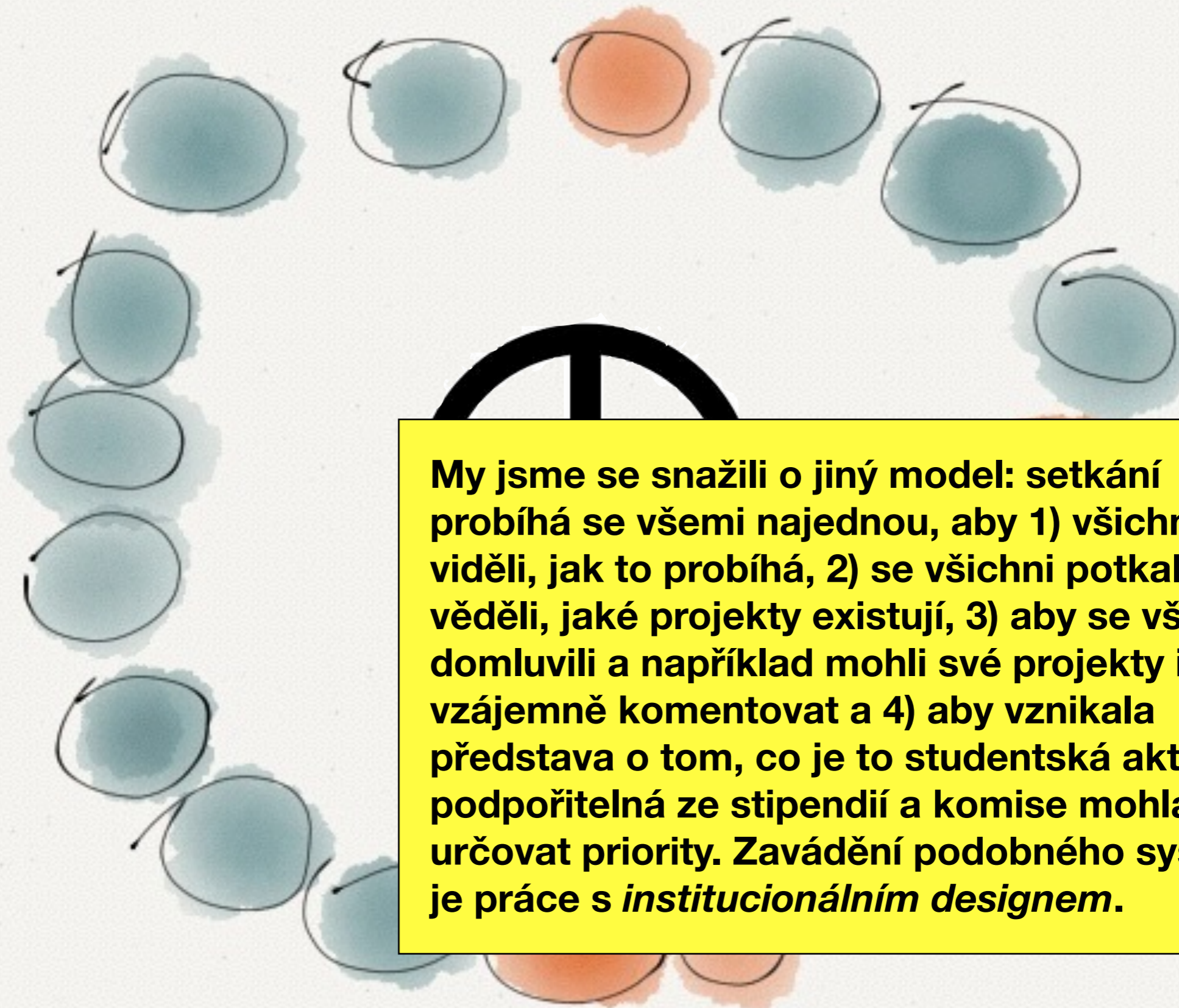
Jiným příkladem může být rozdělování peněz v rámci stipendijní komise. Na jiné fakultě jsme se pokoušeli nastavit nová pravidla, která měla umožnit co nejlepší a nejspravedlnější rozdělení peněz.

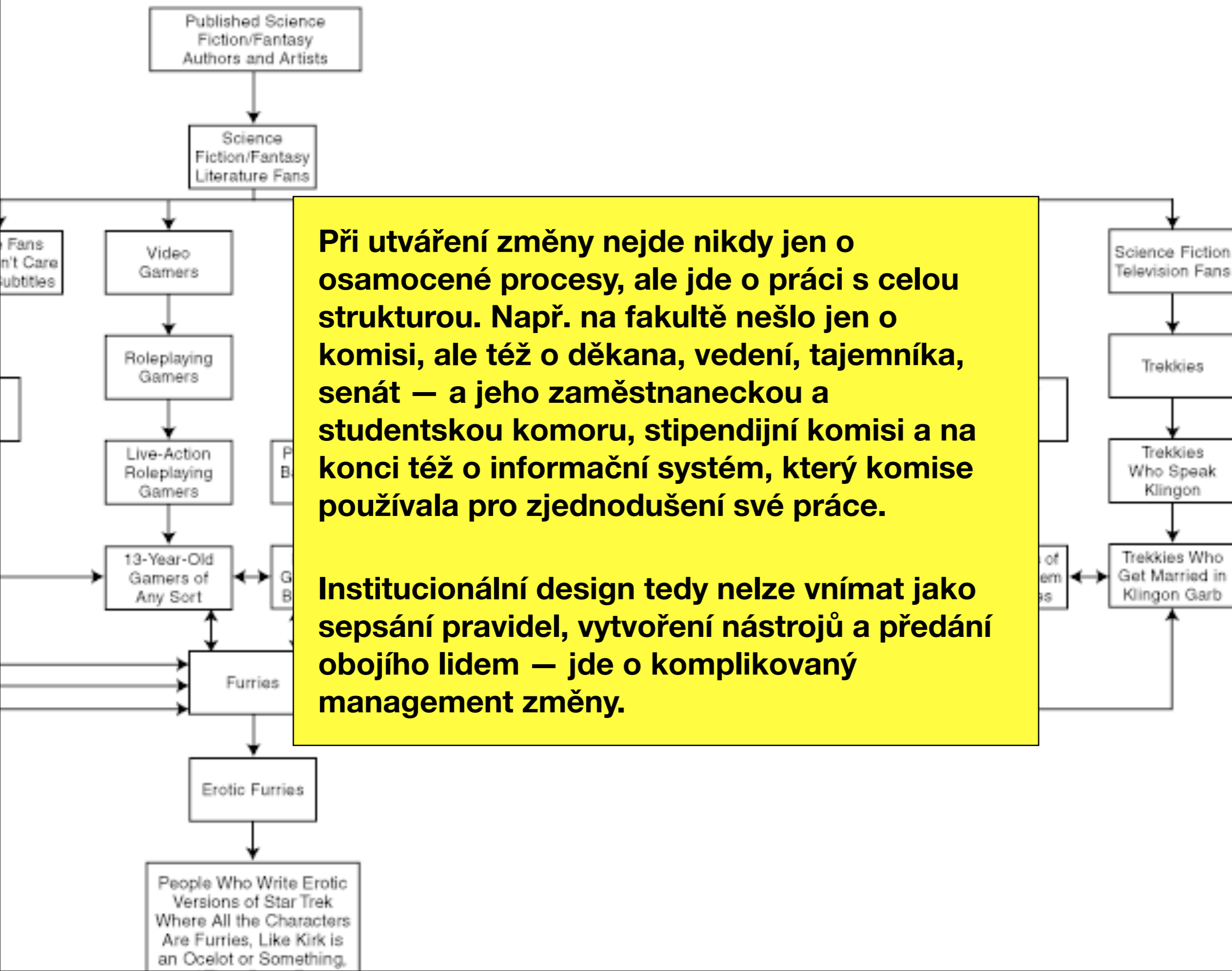

Nebudu zde ukazovat jak vše fungovalo, ale ukážu jen jeden detail. Obrázek ukazuje, jak funguje běžná „komise“: na horkém křesle griluje jednoho žadatele po druhém a pak oznámí, kdo peníze dostane a kdo ne.

My jsme se snažili o jiný model: setkání probíhá se všemi najednou, aby 1) všichni viděli, jak to probíhá, 2) se všichni potkali a věděli, jaké projekty existují, 3) aby se všichni domluvili a například mohli své projekty i vzájemně komentovat a 4) aby vznikala představa o tom, co je to studentská aktivita podpořitelná ze stipendií a komise mohla určovat priority. Zavádění podobného systému je práce s *institucionálním designem*.

vskutečný

čas a prostor
hodnoty
motivace
komunikace
řízení a role
odpovědnost

CHANGE
MANAGEMENT

Produkt **vytváří** uživatele užíváním,
interakcemi s **lidmi uvnitř**
a **dalšími lidmi**.

Každý produkt a služba nejsou představa designéra, ale to, co vznikne, když se tato představa setká se skutečností.

je to to, co si oni myslí, že je

Produkt **vytváří** uživatele užíváním,
interakcemi s **lidmi uvnitř**
a **dalšími lidmi.**

Každý produkt a služba nejsou představa designéra, ale to, co vznikne, když se tato představa setká se skutečností.

kavárna může být

- místo setkávání
- místo, kde si užijete kafe
- kancl s free wifi
- hipsterský status-symbol

internet může být

- zdroj informací
- tržiště
- pohroma pro hudební průmysl
- for porn

já měním

x

ono se to mění

nezamýšlené ≠ špatné

já měním

Při vytváření a změně služby tedy nejde vzniká mnoho nezamýšlených důsledků – kvůli nepochopením, úpravám, zlepšovákům, zjednodušením, svéhlavosti, špatnému odhadu situace či jiným důvodům.

ono se

To, že se tak děje, není špatné ani dobré – je to ale nevyhnutelné. Některé věci jsou špatné a jiné dobré, v důsledku jde o to, aby se neztratil původní záměr (pokud je tedy stále považován za hodnotný).

nezamýšlené ≠ špatné

Homō putat,
Deus mūtāt

Homō putat, Deus mūtāt

**Dnes to popisujeme jako součást skutečnosti
– dřív jsme se mohli setkat s tím, že lidé
takové jevy považovali za projev vyšší síly.
(A v podstatě nebyli tak daleko od pravdy.)**

Doporučená četba (na konci prezentace uvádím všechny texty, včetně povinných).

2

Druhá část je o tzv. *návrhovém* (popř. *designovém*) *myšlení*.

Designové myšlení vyžaduje mladý dynamický kolektiv.

A spoustu přilepovacích lístků (tzv. post-itů).

2

Když se to zkombinuje, nic nebrání světlé budoucnosti.

A teď vážně.

design thinking

metody

Metody návrhového myšlení jsou způsoby, jak rychle najít problémy (bolavá místa produktu či služby), najít jejich řešení a otestovat, zda jde o řešení správná.

hodnoty

Hodnoty jsou základní stavební kameny, od nichž se odvíjí povaha problémů a způsoby řešení. Jsou to odpovědi na otázku „proč něco děláme tak, jak to děláme“.

metody

co s tím? jak?

najít a prověřit

metody

co s tím? jak?

najít a p

Metody jsou často velmi jednoduché. Jsou aplikací metod užívaných v sociálních vědách a jinde. Existuje spousta katalogů metod, ale nikdy je není možné slepě aplikovat – je třeba si dobře vybrat a přizpůsobit metodu danému projektu.

hodnoty

implicitní

explicitní

hodnoty

implicitní

co chcí?

explicitní

hodnoty

implicitní

co chci?

explicitní

proč to chci?

hod

Důležité je, že hodnoty je potřeba „odhalit“ a explicitně definovat, abychom s nimi mohli pracovat. Mnoho produktů a služeb pracuje s implicitními hodnotami, intuitivně – a často to může stačit. Návrhové myšlení se však snaží najít *proč* něco děláme, tak jak to děláme – a díky tomu zjistit, jak to dělat lépe.

implicitní

co chci?

explicitní

proč to chci?

co chci?

proč to chci?

efektivitu

zisk

aplikaci

peníze

jednorožce

TISDT doporučuji nejen proto, že je to důležitý katalog, ale především jako ukázkou toho, že ukazované metody skutečně nejsou nic světoborného. Jde spíše o to, že je to pěkně napsané a logicky poskládané dohromady.

(Sám jsem byl překvapený nemožností užitečně využít tento zdroj, když jsem psal diplomku. TISDT neobsahuje prakticky žádné konkrétní důvody, proč je něco nějak — spíše vždy popisuje, jak to bylo a jak to pak bylo lepší. Metody jsou pak zjevně velmi jednoduché a čtenáře povzbuzují k jejich úpravám a vylepšením.)

Inovace dneska vnímáme jako něco běžného a důležitého pro náš každodenní život. Bylo to tak vždy?

3

inovace

Benoît Godin

Études sur la science

Centre Urbanisation Culture Société

385, rue Sherbrooke Est Montréal (Québec) H2X 1E3
CANADA

 : 514 499-4074

 : 514 499-4065

 : benoit.godin@ucs.inrs.ca

Intérêts de recherche

Benoit Godin réalise des recherches sur l'histoire de la technologie et l'innovation). Vous pouvez accéder aux projets et publications de Monsieur Godin sur ce

Benoît Godin zkoumá historii inovací a sleduje, jak se jejich vnímání vyvíjelo v historii.

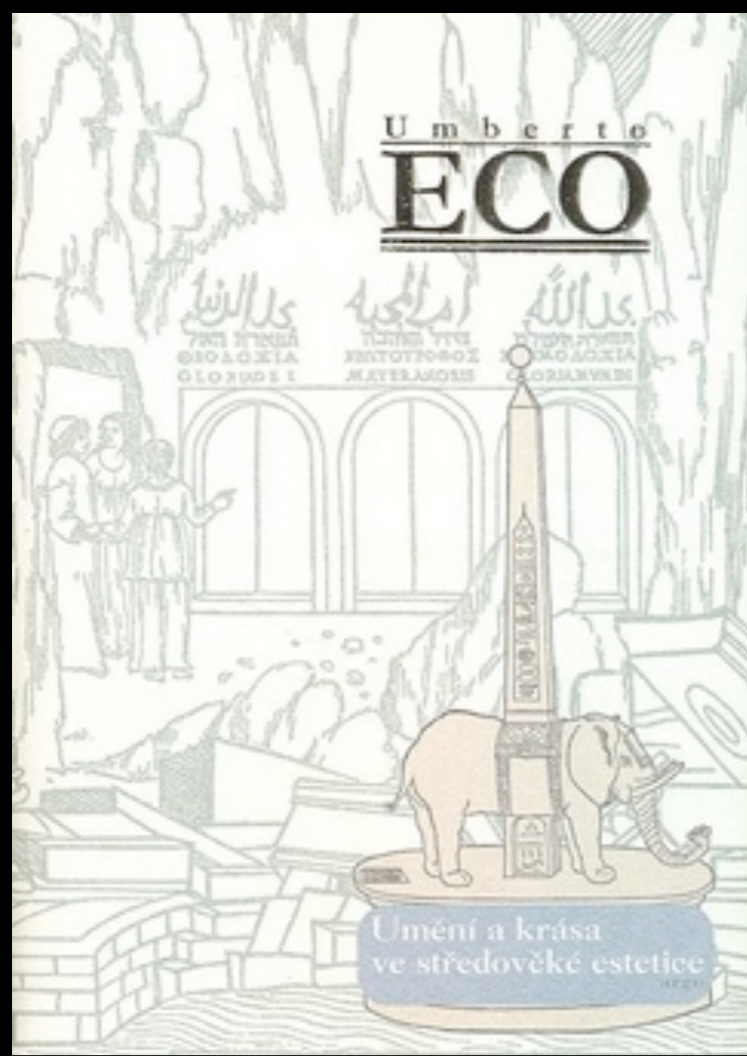
Innovation studies

“Researchers have implicitly assumed, that to adopt innovations is desirable behaviour [rational] and to reject innovations is less desirable [irrational]”
(Rogers, 1962: 142).

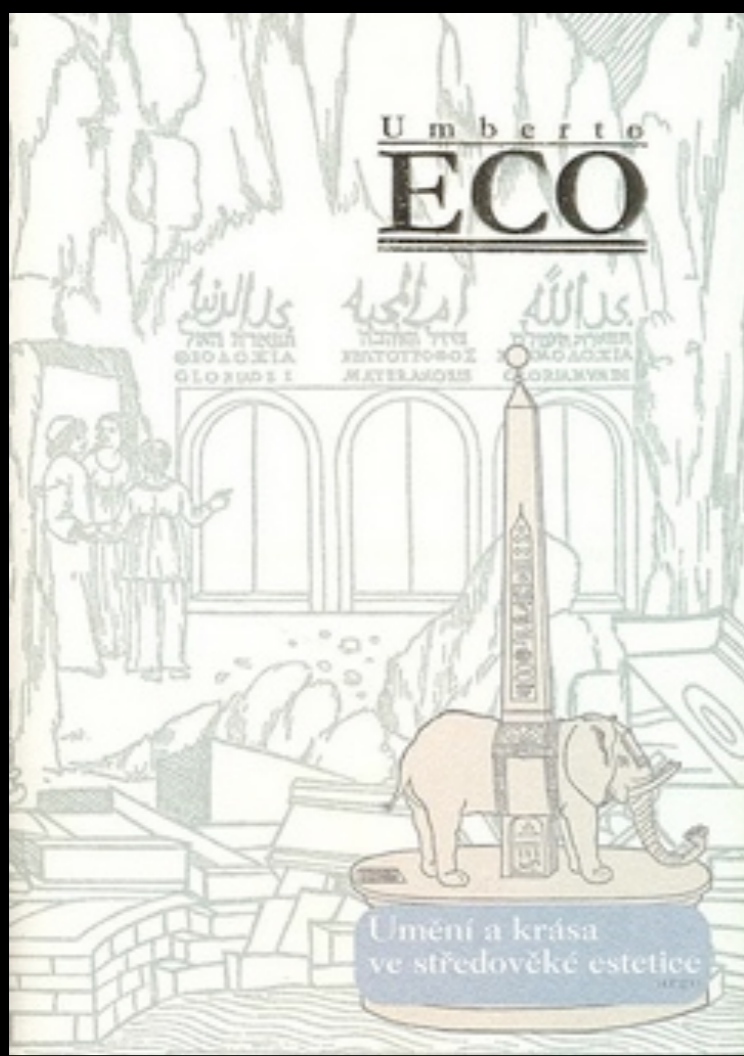

The image shows a screenshot of a web browser displaying the profile page for Benoit Godin on the INRS website. The browser's address bar shows the URL www.inrs.ca/benoit-godin. The INRS logo and the text "Université d'avant-garde" are visible at the top. A navigation menu includes "L'UNIVERSITÉ INRS", "ÉTUDIER À L'INRS", and "LES CENTRES". A breadcrumb trail reads "Accueil » Les professeurs » Professeurs » Benoit Godin". A search bar contains the text "Recherche par mots clés ou nom" and "INRS". The profile features a portrait of Benoit Godin, a man wearing a hat and glasses. To the right of the portrait, the name "Benoit Godin" is displayed, followed by "Études sur la". Below this, the address "Centre Urbanisa 385, rue Sherbrooke, CANADA" is listed, along with contact information: a phone number "514 499-", a fax number "514 499-", and an email address "benoit.go". The section "Intérêts de recherche" (Research interests) is also visible, with a brief description: "Benoit Godin réalise des recherches sur l'histoire des concepts de technologie et l'innovation). Vous pouvez accéder aux projets".

„Středověká kultura má i smysl pro inovaci, snaží se ji však ze všech sil ukryt pod pláštík opakování téhož (na rozdíl od kultury moderní, která předstírá inovaci, i když pouze opakuje.)“

„Středověká kultura má i smysl pro inovaci, snaží se ji však ze všech sil ukryt pod pláštík opakování téhož (na rozdíl od kultury moderní, která předstírá inovaci, i když pouze opakuje.)“

V minulosti byl vnímán výrazně více politický rozměr inovace – technologie se měnila pomalu a ovlivňovala životy lidí, ale coby zásadnější byla vnímána spíše proměna společenského a politického soužití komunit – což souviselo především s duchovnem.

Je třeba mít na mysli, že technologické změny a společenské/duchovní prožívání světa spolu významně souvisí.

*A Proclamation against
Those that Doeth Innovate.*

Edward VI, King of England.

1548

Příkladem vymezení se vůči inovacím je tato nóta Edvarda VI. Vymezoval se vůči inovacím v náboženské i světské praxi – inovace neznamenalala technologickou změnu, ale změnu „procesů“.

Considereing nothing so muche, to tende to the
disquieting of his realme, as diversitie of opinions,
and varietie of Rites and Ceremonies, concerning
Religion and worshipping of almightie God (...);
[considering] certain private Curates, Preachers,
and other laye men, contrary to their bounden
duties of obedience, both rashely attempte of their
owne and singulet witte and mynde, in some
Parishe Churches not onely to persuage the people,
from the olde and customed Rites and Ceremonies,
but also bryngeth in newe and strange orders (...)
according to their fantasies (...) is an evident token
of pride and arrogance, so it tendeth bothe to
confusion and disorder (...): Wherefore his
Majestie straightly chargeth and commandeth, than
no maner persone, of what estate, order, or degree
soever he be, of his private mynde, will or
phantasie, do omitte, leave doune, change, alter or
innovate any order, Rite or Ceremonie, commonly
used and frequented in the Church of Englande
(...). Whosoever shall offende, contrary to this
Proclamation, shall incure his highness
indignation, and suffer imprisonment, and other
grievous punishmentes.

Considereing nothing so muche, to tende to the
disquieting of his realme, as diversitie of opinions,
and varietie of Rites and Ceremonies, concerning
Religion and worshipping of almightie God (...);
[considering] certain private Curates, Preachers,
and other lay men, contrary to their bounden
duties of obedience, som rashly attempte of their
owne and singulet witte and mynde, in some
Parishe Churches not onely to persuage the people,
from the olde and accustomed Rites and Ceremonies,
but also to bring in newe and strange orders (...)
according to their fantasies (...) is an evident token
of pride and arrogance, so it tendeth bothe to
confusion and disorder (...): Wherefore his
Majestie straightly chargeth and commandeth, than
no maner persone, of what estate, order, or degree
soever he be, of his private mynde, will or
phantasi, do omitte, leave doune, change, alter or
innovate any order, Rite or Ceremonie, commonly
used and frequented in the Church of Englande
(...). Whosoever shall offende, contrary to this
Proclamation, shall incure his highness
indignation, and suffer imprisonment, and other
grievous punishmentes.

politický

koncept

zlo

Considereing nothing so muche, to tende to the
disquieting of his realme, as diversitie of opinions,
and varietie of Rites and Ceremonies, concerning
Religion and worshipping of almightie God (...);
[considering] certain private Curates, Preachers,
and other lay men, contrary to their bounden
duties of obedience, with rashly attempte of their
owne and singulet witte and mynde, in some
Parishe Churches not onely to persuage the people,
from the olde and accustomed Rites and Ceremonies,
but also bying in newe and strange orders (...)
according to their fantasies (...) is an evident token
of pride and arrogance, so it tendeth bothe to
confusion and disorder (...): Wherefore his
Majestie straightly chargeth and commandeth, than
no maner persone, of what estate, order, or degree
soever he be, of his private mynde, will or
phantasi, do omitte,
innovate any order, R
use and frequented i
(...). Whosoever shall
Proclamation, shall in
indignation, and suffe
grievous punishemen

politický
koncept

zlo

20. stol.

nástroj
pokroku

dobro

Benoît Godin se mimo jiné zabývá studiem studií inovací (ano). Lidé zabývající se inovací často (blíže viz literatura) nereflektují hodnoty, na nichž staví své závěry.

(Ty samé hodnoty, které jsme viděli jako jednu ze zásadních složek návrhového myšlení.)

Jsou tedy nereflexivně normativní – neuvědomují si (příp. nepovažují za důležité) proč jsou inovace „dobré“, ale za „dobré“ je považují.

innov. studia
normativita
performativita
tech/market

Benoît Godin se mimo jiné zabývá studiem studií inovací (ano). Lidé zabývající se inovací často (blíže viz literatura) nereflektují hodnoty, na nichž staví své závěry.

(Ty samé hodnoty, které jsme viděli jako jednu ze zásadních složek návrhového myšlení.)

Jsou tedy nereflexivně normativní – neuvědomují si (příp. nepovažují za důležité) proč jsou inovace „dobré“, ale za „dobré“ je považují.

innov. studia

Performativitou Godin myslí to, že cílem výzkumu inovací není pouze zkoumání, ale i prosazování inovací jako řešení.

A třetím bodem je myšleno, že studium inovací je soustředěno na jejich uplatnění tržními subjekty v konkurenčním boji. Inovace je tak především nástrojem konkurenceschopnosti – více než např. naplňovatelem lidských potřeb.

**ivita
ivita
arket**

tudia

tivi-

tivi-

arket

nus

soluc

implic

btw

MIMOCHODEM, velmi podobnou argumentaci používá ve svých knihách Evgeny Morozov.

Doporučuji k přečtení, je to fajn (a vtipné).

EVGENY MOROZOV

The Folly of Technological Solutionism

TO SAVE
EVERYTHING
CLICK

Here

tudia

tivita

tivita

arket

b. hodin:

ref&kritičnost

problém místo

širší pole

apriori řešení

studia

tivita

tivita

arket

b. godin:

ref&kritičnost

problém

širší po

Godin inovaci nezatrakuje, ale rád by studia inovací směřoval k 1) větší kritičnosti – zkoumání hodnot, tedy proč a kdy je inovace „dobrá“, 2) ke hlubokému zkoumání problémů – spíše než způsobů, jak něco inovovat (inovace nemá být apriori řešením) a 3) zdůrazňuje potřebu šířeji definovat místo inovací – nejen coby nástroj konkurenceschopnosti.

apriori řešení

Zajímavou ilustrací celé diskuse je rozdíl mezi inovací a imitací. Jsme zvyklí vnímat imitaci jako něco špatného – poškození těch, kteří vymysleli inovaci. Nicméně bez imitace by bylo velmi obtížné, aby se nově umožněná „schopnost“ člověka rozšířila ve společnosti.

Tento rozdíl upozorňuje na pnutí mezi inovací technologií/nástrojů a lidského/společenského chování – společnost se posunuje jako celek, vzorce chování se přenášjí (imitace je přirozeným nositelem inovace), ale nástroje jsou dostupné pouze v určité míře a imitace, která by proces umožňovala, je vnímána jako něco špatného.

inovace a imitace

(a řešení problémů a vývoj...)

Posledním částí přednášky jsou nezamýšlené důsledky jednání – a především inovací. Jak jsme viděli už v první části, při navrhování fungování sociální instituce, vždycky nás něco překvapí – nikdy nebudeme dopředu vědět vše.

4

DAFUQ?

nezamýšlené
důsledky inovací

Design je

řešení problémů

bez

vytváření nových problémů.

Nebo spíš....

Design je

řešení problémů

a snaha vyhnout se

vytváření nových problémů.

Design je

nakonec spíš....

řešení problémů

a

vytváření nových problémů.

**Každé jednání zapříčiní
něco, co jsme nezamýšleli.**

**Každé jednání zapříčiní
něco, co jsme nezamýšleli.**

nezamýšlené \neq špatné

THE UNANTICIPATED CONSEQUENCES OF PURPOSIVE SOCIAL ACTION

ROBERT K. MERTON

Harvard University

I

IN SOME ONE of its numerous forms, the unanticipated consequences of purposive action is a problem which has troubled virtually every substantial contributor to modern social thought.¹ The diversity of contexts in which this problem has been known, however, has obscured the definite continuity in its consideration. In fact, this diversity of context—ranging from theology to technology—has been so pronounced that not only has the substantial identity of the problem been overlooked, but no systematic, scientific analysis of it has as yet been effected. The failure to subject this problem to such thorough-going investigation has perhaps been due in part to its having been linked historically with transcendental and ethical considerations. Obviously, the ready solution provided by ascribing unanticipated consequences of action to the inscrutable will of God or Providence or Fate precludes, in the mind of the believer, any need for scientific analysis. Whatever the actual reasons, the fact remains that though the process has been widely recognized and its importance equally appreciated, it still awaits a systematic treatment.

Robert K. Merton napsal klasický text o nezamýšlených důsledcích jednání. Mrkněme na pár úryvků.

1936

virtually every substantial contributor to the long history of social thought.¹ The diversity of context² and variety of terms³ by which this problem has been known, however, have tended to obscure the definite continuity in its consideration. In fact, this diversity of context—ranging from theology to technology—has been so pronounced that not only has the substantial identity of the problem been overlooked, but no systematic, scientific analysis of it has as yet been effected. The failure to subject this problem to such thorough-going investigation has perhaps been due in part to its having been linked historically with transcendental and ethical considerations. **Obviously, the ready solution provided by ascribing unanticipated consequences of action to the inscrutable will of God or Providence or Fate precludes, in the mind of the believer, any need for scientific analysis.** Whatever the actual reasons, the fact remains that though the process has been widely recognized and its importance equally appreciated, it still awaits a systematic treatment.

Although the phrase, unanticipated consequences of purposive social action, is in a measure self-explanatory, the setting of the prob-

virtually every substantial contributor to the long history of social thought.¹ The diversity of context² and variety of terms³ by which this problem has been known, however, have tended to obscure the definite continuity in its consideration. In fact, this diversity of context—ranging from theology to technology—has been so pronounced that not only has the substantial identity of the problem been overlooked, but no systematic, scientific analysis of it has as yet been effected. The failure to subject this problem to such thorough-going investigation has perhaps been due in part to its having been linked historically with transcendental and ethical considerations. Obviously, the ready solution provided by ascribing unanticipated consequences of action to the inscrutable will of God or Providence or Fate precludes, in the mind of the believer, any need for scientific analysis. Whatever the actual reasons, the fact remains that though the process has been widely recognized and its importance equally appreciated, it still awaits

Although the phrase, unanticipated social action, is in a measure self-explanatory

Připisování nezamýšlených důsledků „vyšší moci“ byl způsob, jak se vyrovnat s tím, že se něco takového stalo – a zároveň implicitně zamezovalo zkoumání takových jevů.

lem demands further specification. In the first place, the greater part of this paper deals with isolated purposive acts rather than with their integration into a coherent system of action (though some reference will be made to the latter). This limitation is prescribed by expediency, for a treatment of systems of action would introduce further complications. Furthermore, *unforeseen* consequences should not be identified with consequences which are necessarily undesirable (from the standpoint of the actor). **For though these results are unintended, they are not upon their occurrence always deemed axiologically negative. In short, undesired effects are not always undesirable effects.** The intended and anticipated outcomes of purposive action, however, are always, in the very nature of the case, relatively desirable to the actor, though they may seem axiologically negative to an outside observer. This is true even in the polar instance where the intended result is "the lesser of two evils" or in such cases as suicide, ascetic mortification and self torture which, in given situations, are deemed desirable relative to other possible alternatives.

Rigorously speaking, the *consequences* of purposive action are limited to those elements in the resulting situation which are exclusively the outcome of the action, i.e., those elements which would

lem demands further specification. In the first place, the greater part of this paper deals with isolated purposive acts rather than with their integration into a coherent system of action (though some reference will be made to the latter). This limitation is prescribed by expediency, for a treatment of systems of action would introduce further complications. Furthermore, *unforeseen* consequences should not be identified with consequences which are necessarily undesirable (from the standpoint of the actor). **For though these results are unintended, they are not upon their occurrence always deemed axiologically negative. In short, undesired effects are not always undesirable effects.** The intended and anticipated outcomes of purposive action, however, are always, in the very nature of the case, relatively desirable to the actor, though they may seem axiologically negative to an outside observer. This is true even if the intended result is "the lesser of two evils," as in the case of suicide, ascetic mortification and self-torture which, in given situations, are deemed desirable relative to other possible alternatives.

Rigorously speaking, the *consequences* of purposive action are limited to those elements in the resulting situation which are exclusively the outcome of the action, i.e., those elements which would

**Nezamýšlené není vždy špatné.
Dá se to říci i velmi chytře :)**

be due to the fact that when a system of basic values enjoins certain *specific* actions, adherents are not concerned with the objective consequences of these actions but only with the subjective satisfaction of duty well performed. Or, action in accordance with a dominant set of values tends to be focussed upon that particular value-area. But with the complex interaction which constitutes society, action ramifies, its consequences are not restricted to the specific area in which they were initially intended to center, they occur in interrelated fields explicitly ignored at the time of action. Yet it is because these fields are in fact interrelated that the further consequences in adjacent areas tend to *react* upon the fundamental value-system. It is this usually unlooked-for reaction which constitutes a most important element in the process of secularization, of the transformation or breakdown of basic value-systems. **Here is the essential paradox of social action—the “realization” of values may lead to their renunciation.** We may paraphrase Goethe and speak of “Die Kraft, die stets das Gute will, und stets das Böse schafft.”

There is one other circumstance, peculiar to human conduct, which stands in the way of successful social prediction and planning. Public predictions of future social developments are frequently not sustained precisely because the prediction has become a new element in the concrete situation, thus tending to change the initial course

be due to the fact that when a system of basic values enjoins certain *specific* actions, adherents are not concerned with the objective consequences of these actions but only with the subjective satisfaction

Důležitý paradox lidského jednání – když si uvědomíme hodnoty, které nás pohánějí k nějakému cíli, můžeme cíl revidovat a tím poškodit právě ty hodnoty, na nichž jsme původně stavěli.

tion in accordance with a dominant ed upon that particular value-area. on which constitutes society, action ot restricted to the specific area in ed to center, they occur in interre- the time of action. Yet it is because ed that the further consequences in adjacent areas tend to *react* upon the fundamental value-system. It is this usually unlooked-for reaction which constitutes a most important element in the process of secularization, of the transformation or breakdown of basic value-systems. **Here is the essential paradox of social action—the “realization” of values may lead to their renunciation. We may paraphrase Goethe and speak of “Die Kraft, die stets das Gute will, und stets das Böse schafft.”**

There is one other circumstance, peculiar to human conduct, which stands in the way of successful social prediction and planning. Public predictions of future social developments are frequently not sustained precisely because the prediction has become a new element in the concrete situation, thus tending to change the initial course

these fields are in fact interrelated that the further consequences in adjacent areas tend to *react* upon the fundamental value-system. It is this usually unlooked-for reaction which constitutes a most important element in the process of secularization, of the transformation or breakdown of basic value-systems. Here is the essential paradox of social action—the “realization” of values may lead to their renunciation. We may paraphrase Goethe and speak of “Die Kraft, die stets das Gute will, und stets das Böse schafft.”

There is one other circumstance, peculiar to human conduct, which stands in the way of successful social prediction and planning. **Public predictions of future social developments are frequently not sustained precisely because the prediction has become a new element in the concrete situation, thus tending to change the initial course of developments.** This is not true of prediction in fields which do not pertain to human conduct. Thus, the prediction of the return of Halley’s comet does not in any way influence the orbit of that comet; but, to take a concrete social example, Marx’s prediction of the progressive concentration of wealth and increasing misery of the masses did influence the very process predicted. For at least one of the consequences of socialist preaching in the nineteenth century was the spread of organization of labor, which, made conscious of its unfavorable bargaining position in cases of individual contract, organized to enjoy the advantages of collective bargaining, thus slowing

these fields are in fact interrelated that the further consequences in adjacent areas tend to *react* upon the fundamental value-system. It is this usually unlooked-for reaction which constitutes a most important element in the process of secularization, of the transformation or breakdown of basic value-systems. Here is the essential paradox of social action—the “realization” of values may lead to their renunciation. We may paraphrase Goethe and speak of “Die Kraft, die stets das Gute will, und stets das Böse schafft.”

There is one other circumstance, peculiar to human conduct, which stands in the way of successful social prediction and planning. **Public predictions of future social developments are frequently not sustained precisely because the prediction has become a new element in the concrete situation, thus tending to change the initial course of developments.** This is not true of prediction in fields which do not pertain to human conduct. Thus, the prediction of the return of Halley’s comet does not in any way influence the actual return, but, to take a concrete social example, the progressive concentration of wealth and income has not only not influenced the very process predicted, but the sequences of socialist preaching in the spread of organization of labor, which has given the worker a favorable bargaining position in cases of individual contract, organized to enjoy the advantages of collective bargaining, thus slowing

A když zkoumáme společenský jev, samotné výsledky našeho zkoumání mohou ovlivnit daný jev až do té míry, že výsledky našeho zkoumání (zejména predikce) přestanou být platné.

jakékoli jednání

znalosti

úmyslnost (pre/post)

racionalita

jakékoli jednání

znalosti

úmyslnost (

raciona

Při zkoumání jednání a inovací se studia inovací soustředí na to, jaké znalosti stály za učiněnými rozhodnutími, zkoumáme, co bylo úmyslné či neúmyslné (je obtížné to zjistit, protože aktéři si mohou akce zpětně racionalizovat) a zkoumáme, jaké kroky byly učiněny na základě rozumu.

Tolik ke studiu inovací...

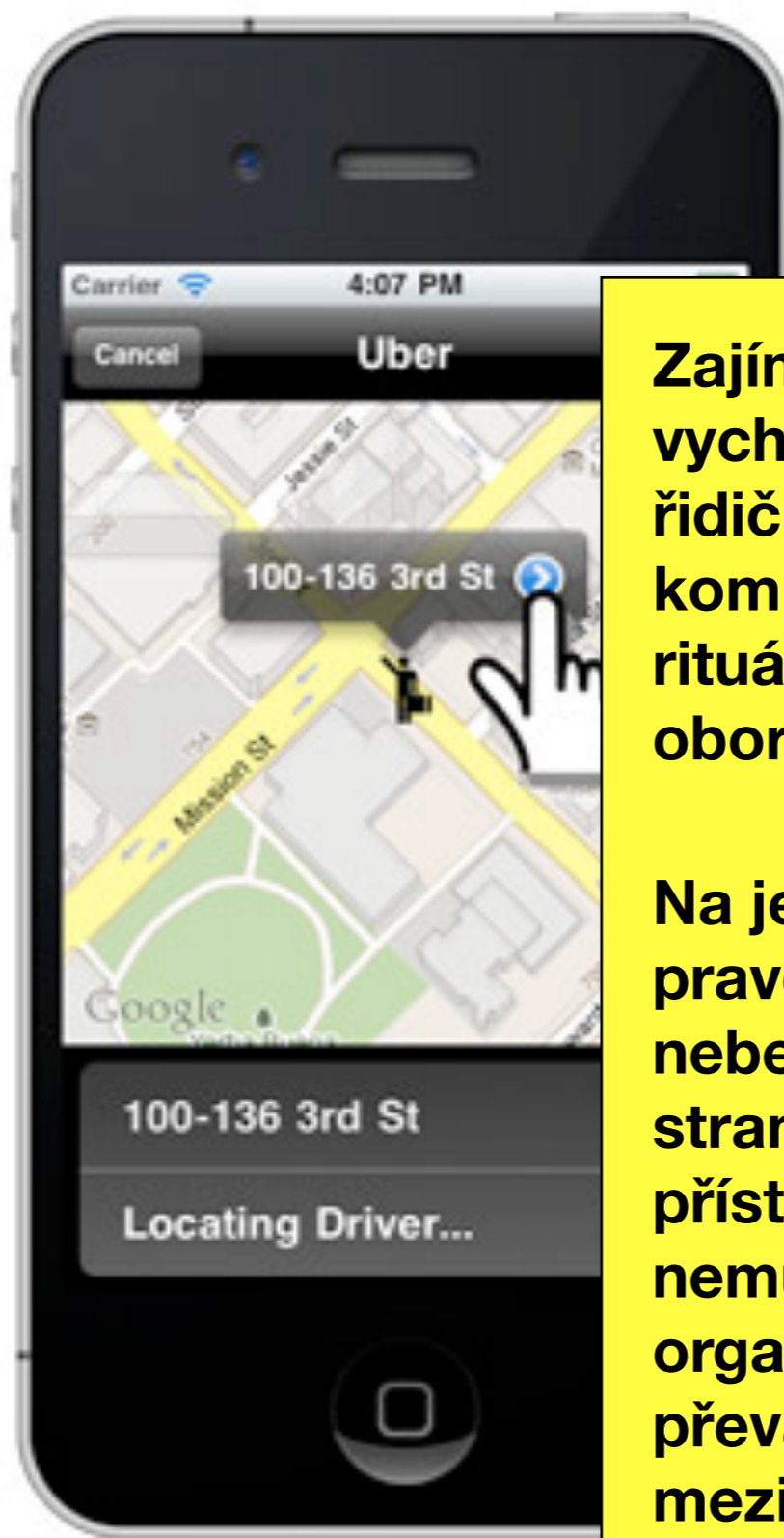
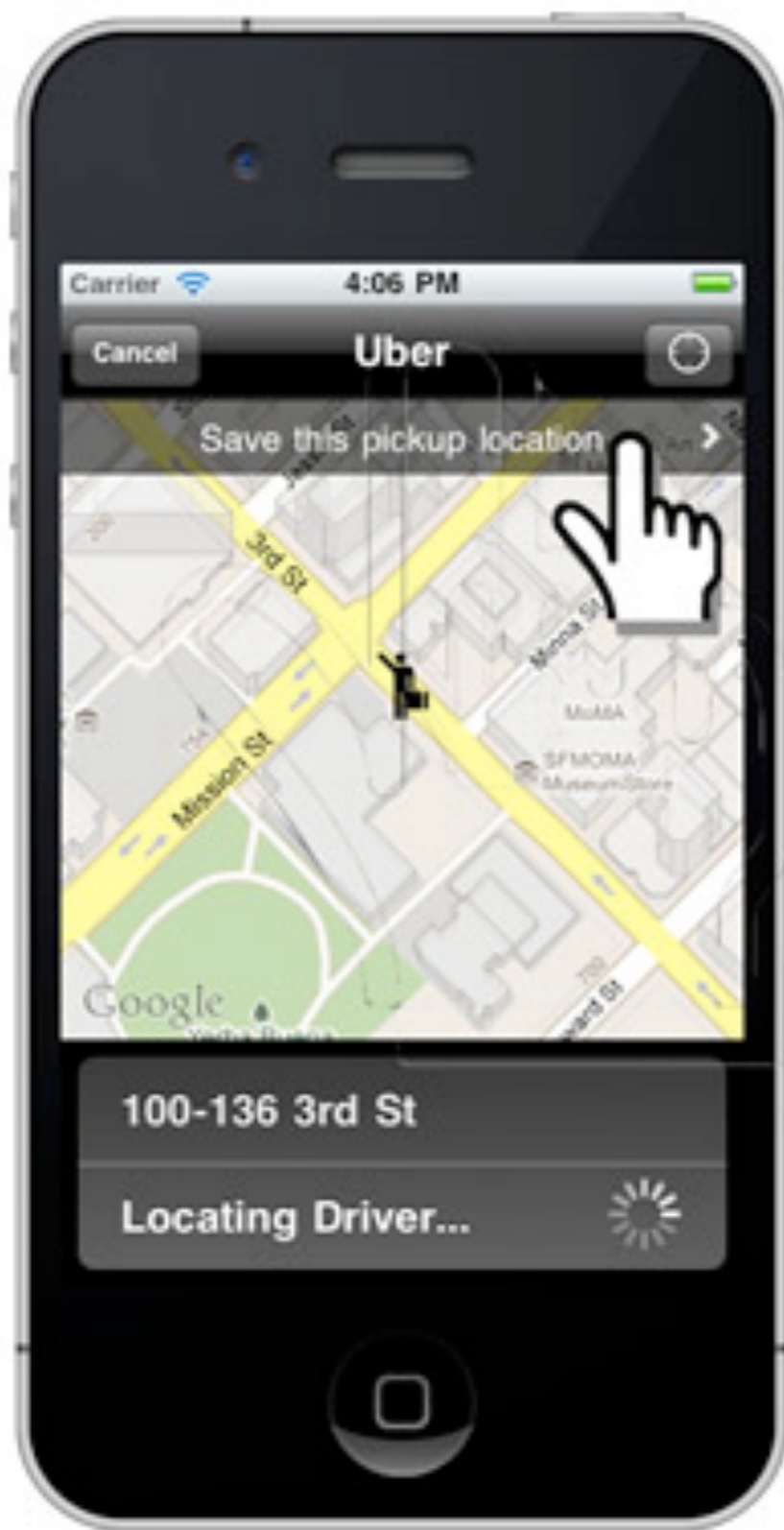
**Teď je čas na pohádky... tedy
spíš na příklady.**

U B E R

UBER je nový koncept taxislužby – vše za vás vyřeší mobilní telefon. Telefon najde vaši pozici podle GPS, zavolá nejbližšího taxikáře, vypočítá ideální trasu, naviguje městem a nakonec i skrze UBER bezhotovostně zaplatíte – dorazíte tak brzy a ještě váš nikdo neoškube.

Zajímavé nezamýšlené důsledky vycházejí zejména z toho, že řidiči nemusí procházet komplikovaným „přijímacím rituálem“ zkoušek a testů v oborových organizacích.

Na jednu stranu tak může být pravděpodobnější, že vás sveze nebezpečný jedinec, na druhou stranu je taková práce mnohem přístupnější pro ženy, protože nemusejí procházet tradičními organizacemi, které jsou převážně obsazeny muži, kteří mezi sebe ženy obtížně přijímají.

Zákonomat.cz

Stručně popište Váš nápad na společenskou

Společenská (a taky webová) platforma pro komunikaci občana se státem - to je Zákonomat.cz. ManaBalss.lv. Na webu budeme sbírat věci, které by měly být do parlamentu. První metou je uzákonění. Ideu projektu vysvětluje nutshell video s českými občany.

Zákonomat.cz

Stručně popis

Společenská

komunikace o

ManaBalss.lv.

je do parlamer

Ideu projektu v

Zákonomat je aplikace, která zatím v ČR neexistuje. Je ale zajímavé zamyslet se nad možnými důsledky některých jeho vlastností:

- Vždy je potřebné ověřit identitu uživatelů – jaké důsledky by mohlo mít, kdybychom k této autentizaci využili soukromých subjektů?
- Jaké zákony z takové aplikace vzejdou? Nyní pole pokrývají neziskovky a již stávající instituce se zákonodárnou iniciativou – čemu otvíráme prostor?
- Aplikace je plně elektronická. Co to může způsobit?

Uvažujte pozitivní i negativní jevy.

Tyhle ty dinosaurí věci přežily léta.

Vyhly se spoustě pastí,
adaptovaly se na okolnosti.

A zrovna **vy** je chcete **změnit**?

co stim teda?

**středověk neskončil,
středověk trvá**

se stím smíř

Dříve jsme se museli smířit s tím, že inovace jsou zlo a musíme se nějak sebrát s tím, jak vypadá skutečnost. (Mimochodem, období normalizace by určitě nabídlo spoustu takto „středověkých“ zajímavostí.)

Nyní se musíme smířit s tím, že všechny inovace zároveň znamenají další komplikace s dobrými i špatnými důsledky – (společenské) problémy není možné *vyřešit*, musíme se s nimi spíše *potýkat*.

se stim smiř

- **předvídání předvídatelného**
prototypování atp.
- **očekávání nepředvídatelného**
reflexe proč
design nekončí deadline
připravenost na změny
nakládání se zdroji

co z toho?

1. disko nikdy nedyzajnuješ sám
2. nezamýšlené ≠ špatné
3. design thinking: metody a hodnoty
4. zjišťovat předvídatelné
5. očekávat nepředvídatelné
6. umět nevědět
7. se stim smíř

Díky za
pozornost.

Godin, Benoit. (2010), “Meddle Not With Them That Are Given to Change”: Innovation as Evil, Working Paper no. 6, Project on the Intellectual History of Innovation, Montreal: INRS. 46 p.

Godin, Benoit. (2013), The Unintended Consequences of Innovation Studies, Paper prepared for a communication presented at "Policy Implications due to Unintended Consequences of Innovation".

Stickdorn, M. and Schneider, J. (2010). This is Service Design Thinking. Amsterdam, BIS Publishers.

Goodin, Robert E., ed. The Theory of Institutional Design. Cambridge University Press, 1996. Cambridge Books Online.

Eco, Umberto. Umění a krása ve středověké estetice. 2. vyd. Praha: Argo, 2007. 227 s. ISBN 9788072038923.

Merton, Robert K. The Unanticipated Consequences of Purposive Social Action, American Sociological Review, Vol 1 Issue 6, Dec 1936, pp. 894–904

Morozov, Evgeny. To Save Everything, Click Here. ISBN-13: 9781610391382. Publisher: PublicAffairs

Tučně zvýrazněné texty jsou povinné a najdete je v literatuře.